

Assisi-Kredsen
Marianne Plum
Teglværksgade 3, 1.th.
DK-2100 København Ø

Returneres ved varig adresseændring

BESTYRELSEN

Gunnar Bach Pedersen, formand
Bjerggården 20, 4.tv., 2635 Ishøj
tlf 23 60 82 70
gbp@assisi-kredsen.dk

Marianne Plum, sekretær
Teglværksgade 3, 1.th., 2100 Kbh Ø
tlf 20 28 25 03
plum@assisi-kredsen.dk

Bo Høgh Rasmussen, kasserer
Ved Bellahøj Nord 3A, 2700 Brønshøj
tlf. 30 50 87 04
bohøegh@gmail.com
Bankkonto:
reg. nr. 5361 konto nr. 0262776

Frederik Hjerrild
Dirch Passers Allé 17, 3.th.,
2000 Frederiksberg
tlf. 61 79 50 55
frederikhjerrild@gmail.com

Susanne Gram Larsen
Mathilde Parken 5, st.th., 3400 Hillerød
tlf. 20 64 00 46
sglarsen@mail.dk

Eva Rungwald
Løvevej 10, 2610 Rødovre
tlf. 36 41 33 96 ditrung@privat.dk

Gert Ryom-Hansen
Vennemindevej 2, 2.th., 2100 Kbh Ø
tlf. 61 46 73 70
gertryomhansen@gmail.com

Johan Petersen
Kulsviervej 95 B, 2800 Lyngby
tlf 28 71 94 15
johanaapetersen@gmail.com

Finn Günther
Knudskovparken 87B, 4300 Holbæk
tlf. 64 65 05 40
finn@famgunther.dk

NYT FRA ASSISI-KREDSEN

redigeres af
Marianne Plum (ansv) og Gunnar Bach Pedersen
Henvendelser vedr. bladet: nyt_fra@assisi-kredsen.dk

Assisi-Kredsen på Internet: www.assisi-kredsen.dk
Søg på Facebook efter: Assisi-Kredsen

Nyt fra ASSISI-KREDSEN

December 2019

nr. 101

*Assisi-Kredsen ønsker en glædelig jul
med dette billede fra Greccio*

Nyt fra Assisi-Kredsen
ISSN 1395-8798

INDHOLD:

ASSISI-KREDS DATOER

Glædelig jul	side 2	♦ 29. februar 2020
Den franciskanske fattigdom	side 4	Årsmøde i Natanaels Kirke
Luther og pengene	side 7	Generalforsamling og bagefter har
Paven og klimaet	side 9	Frederik Hjerrild og Finn Günther
Fra efterårsrejsen	side 12	et fælles program om ikoner.
Efterårsmødet	side 15	♦ 22. - 30. maj 2020
Bestyrelsen	bagsiden	Rejse til Assisi
		Der er venteliste
		(henv. Gunnar Bach Pedersen)
		♦ Der bliver ingen efterårsrejse i
		2020 - se mere på side 11

Hvis du ikke har betalt dit kontingent for 2019...

Hvis du ikke har betalt kontingent kan du endnu undgå at blive slettet på medlemslisten ved at betale snarest,

Er der vedlagt en farvet påmindelse til dette blad, så betyder det, at vi ikke har registreret en kontingentbetaling.

Får du bladet pr. internet, sender vi en påmindelse pr. mail til dem, der skylder.

Ved udgangen af året slettes alle medlemmer, som ikke har betalt!

**Assisi-Kredsen konto
til kontingentbetaling
er
registreringsnummer 5361
konto 0262776**

Kontingentet er 150 kr. for enkeltmedlemmer og 225 kr. for par.

Efterårsmødet 2019

Ved efterårsmødet i Vejleå Kirke d. 23. november havde vi bedt Erik Strid både om at prædike ved den indledende gudstjeneste og at holde dagens foredrag.

I prædikenen, som byggede på et par af bibelens nadvertexter, understregede Erik især betydningen af ordene i en af de folkekirkelige nadverbønner, hvor vi udtrykker troen på, at Kristus er *tilstede blandt os med al sin kærligheds rigdom*, og han understregede dem ved at nævne en række personlige oplevelser, hvor netop disse ord havde været særdeles meningsfulde.

Vi havde naturligvis bedt Erik holde dagens foredrag, fordi han netop har fået udgivet sin bog om Frans af Assisi (se anmeldelse af den i forrige nummer af dette blad).

Han begyndte med at skildre det, som havde ført ham frem til at skrive bogen. Det begyndte allerede inden han hørte om Frans af Assisi, idet en spritter, som han havde fortalt, at han ville være præst, havde sagt til ham, at det, der er vigtigt, er *at være god ved de fattige*. Dette fulgte ham, og det gjorde også, at han fik interesse for Frans, ikke mindst da han fik mulighed for at hjælpe til nogle sommertidninger på det økumeniske center i Assisi (selv om en af franciskanerne sagde, at ville han forstå Frans, så skulle han

Erik Strid prædiker i
Vejleå Kirke

hellere tage til Latinamerika end til Assisi)

Og derfor blev hans Frans-billede også det, at Frans gav afkald på rigdom og ejendom for at kunne være i øjenhøjde med de ufrivilligt fattige. Og det er det billede, som er det gennemgående i hans bog.

- gbp

Assisi smalle gader

egen inspirerende måde nogle udvalgte, og gav os dermed indblik i den historiske overlevering fra middelalderen.

Tidspunktet for rejsen faldt sammen med den årlige højtideligholdelse af Frans af Assisi's dødsdag den 3. oktober, hvilket ikke var nogen tilfældighed. I den anledning var vi deltagere i den store procession, som gik gennem hele byen og ud til Basilikaen. Aftenen forinden var vi nogle af selskabet, som fik den fremragende fornøjelse af en storstilet koncert i Basilikaens underkirke. Vi hørte Mozarts fagot

koncert, Vivaldis Gloria og førsteopførelser af Guiseppe Magrino specielt hans "Francesco og Sultanen".

Vi ser tilbage på en minderig rejse og kan varmt anbefale turen til andre.

Franck B. Loud & Karen Nebel

Rejselederne Gunnar og Susanne

Advents- og julehilsen

*En fattig jomfru sad i løn,
og fødte himlens kongesøn.*

Sådan synger vi i en de mest elskede julesalmer. De fattige omstændigheder ved barnets fødsel er gennemgående i salmebogen. Men ser vi på billedkunstens fremstillinger af julen, så er der rigtig mange af dem, hvor vi møder Maria i fornem klædedragt og i noget, der mest minder om et palads.

Den tro, som i Korinth ifølge Paulus ikke samlede *mange vise i verdslig forstand, ikke mange mægtige, ikke mange fornemme*, blev af kejser Konstantin (romersk kejser 306-337) forbundet netop med magten og indflydelsen. Fra at være ildeset og indimellem forfulgt fik de kristne magt og indflydelse. Og den kristne gudstjeneste tog former, som mindede om ceremoniellet ved kejserhoffet.

Og siden har kristendommen levet i spændingen mellem de to opfattelser, kirken som en del af magten og indflydelsen eller kirken, der står sammen med de fattige. Hypigt har det været den første opfattelse, som har fyldt mest. Forholdet mellem kirken og de fattige har været som den unge Frans' forhold til de spedalske. Han levede sit liv i overflod og munterhed, og engang imellem slængede han en almisse til de spedalske. Men han vendte om, han valgte at leve et liv i fattigdom og solidaritet med de spedalske og alle andre, for hvem fattigdommen var en uundgåelig skæbne. Han blev en kontrast til den officielle kirke med dens rigdom og magt - og har været det siden. Måske er den officielle katolske kirke først ved at begynde at forstå Frans i dag, hvor lederen antager Frans' navn og i handling viser sin solidaritet med fængslede og flygtende. Og hvordan er det med de andre kristne trossamfund?

Når Assisi-Kredsen skal ønske medlemmerne glædelig jul, så må det jo også være med et ønske om, at vores jul bliver inspireret af Frans' liv, at vi tager - måske små - skridt i retning af en verden, hvor mennesker deler, hvor de nederste hjælpes op, hvor mennesker forsones, hvor der er nænsomhed overfor den skabte verden.

På vegne af Assisi-Kredsen ønskes alle medlemmer

EN GLÆDELIG JUL!

Fred og alt godt!

Gunnar Bach Pedersen
formand

Dette nummer af vores blad har et gennemgående tema.

Frans gav afkald på ejendom, et mennesker er, hvad det modtager fra Gud, ikke hvad det samler sig af jordisk gods.

Hvordan tolkes dette af dem, som i dag som lægfranciskanere finder en inspiration i Frans' eksempel?

Luther var bestemt ikke nogen tilhænger af Frans eller af klostervæsenet i det hele taget. Men hvordan var hans syn på, det vi ejer? Måske er det ikke så forskelligt fra den måde, Frans tolkes på i dag.

Den nuværende pave har i sit navnevalg udtrykt, at Frans betyder noget for ham. Hvad betyder det for hans syn på verden, når det skabte ikke primært er vore ejendom, målet for vores begær, men vores medskabning, vores "brødre og søstre"?

Ved et af vores årsmøder fortalte franciskanerbroder Theodor levende om sit liv i klosteret i Assisi.

Efterfølgende spurgte en af mødedeltagerne, om det ikke var vanskeligt at efterleve et fattigdomsløfte. "Vi er ikke fattige", sagde br. Theodor. "Nej", fortsatte han, "den fattige kone i Assisi, der ikke får hjælp fra det offentlige, hun er fattig. Vi mangler intet"!

Foranlediget af ovenstående udsagn, vil jeg her beskrive den betydning fattigdomsidealet i dag kan have i den franciskanske ordensfamilie. Det skal dog bemærkes, at jeg, ud fra mine egne erfaringer, skriver mest om sekularfranciskanernes holdninger til dette ideal.

Der er tre ordener i den franciskanske familie:

Første orden består af mindrebrødre eller observanter, af konventualere og kapucinerne. Alle benævnes "brødre" og ikke munke.

Anden orden består af forskellige grene af klarissersøstre.

Tredje orden består af forskellige mandlige og kvindelige grene - bl.a. "vores" søstre i Assisi - og af en sekularorden for præster og lægfolk.

Der er ingen franciskanere, hverken af 1., 2. eller 3. orden, som lever op til Frans' fattigdomsideal. Det betyder ikke, at idealet ikke stadigvæk eksisterer, men ingen har kunnet følge det på så fuldkom-

levemåde, må de vidtstrakte udsigter af en underskøn natur have rådet lidt bod på. Vi har mange skønne billeder med fra turen, men virkeligheden er som bekendt langt flottere.

Vores indkvartering hos søstrene på Casa Madonna della Pace – klosteret, beliggende midt i Assisi, i de smalle gader, var en oplevelse af sin egen art. Her var der ingen overflod, men der var alt, hvad vi skulle bruge. Dertil også kærlige og smilende søstre, som beredte os velsmagende retter fra det italienske køkken. Her blev vi ikke spist af med en tør pizza,-

nej, som regel var der tre eller fire retter på menuen.

Klosterkirken dannede rammen om den daglige liturgiske andagt, som var en dejlig måde at starte dagen på.

Vores velforberedte rejseledere, som havde taget turen vist nok 40 gange tidligere, ledte os rundt i den hellige Frans af Assisi' fodspor på en levende og samtidig afslappende måde, så vi fik en oplevelse af ferie med indhold.

Et væsentligt højdepunkt var rundvisningen i San Francesco-basilikaen ved den danske broder Theodor. Af de utallige velbevarede fresker fortolkede han på sin

Da vi hørte om en rejse til Assisi...

Af Frank B. Loud og Karen Nebel

Udsigt fra Assisi

Da vi hørte om en rejse til Assisi med Assisi-Kredsen, var vi ikke i tvivl om, at vi skulle med.

Vi havde et meget lille kendskab til byen - faktisk kun, at det var derfra Frans af Assisi kom. Kendskabet til den Hellige Frans var også begrænset - noget med gråbrødre og en kendt bøn, som - viste det sig - ikke engang er forfattet af Frans.

Vi fik en fantastisk berigende uge ud af rejsen, med oplevelser vi ikke glemmer. Geografisk befandt vi os i det smukke Umbrien, med de vidt strakte sletter omkring La Verna i nord og ned til den langstrakte Rietidal i syd. Vi besøgte forskellige steder, hvor den hellige Frans havde opholdt sig, når han trak sig tilbage i askesen. Hvad han afstod i sin asketiske

Det franciskanske fattigdomsideal

Af Gert Ryom-Hansen

men en måde som Frans. Det er i øvrigt heller ikke praktisk muligt – hverken dengang eller i dag. Man opdagede hurtigt, at samfundet nok kunne acceptere en lille håndfuld brødre, som tiggede til livets ophold, men ikke i tusindvis af dem. I vort samfund i dag er det vel ligefrem forbudt at være så fattig som Frans. (Mærkeligt er det i øvrigt, at Frans med hensyn til fattigdomskravet var mere radikal end Jesus selv. Vi hører i evangelierne, at apostlene havde en pengepung, som Judas på et vist tidspunkt skulle forvalte. Johs. 12.6).

Inden for franciskanerordenen har man op gennem tiderne diskuteret fattigdoms-

idealet. Hvordan skal det efterleves, og er det franciskanske kald og fattigdomsbegrebet i sig selv meget dybere og mere forgrenet end blot at leve beskedent?

Det franciskanske kald kan ikke identificeres med materiel fattigdom.

Hvad fattigdomsidealet angår taler sekularordenens regel om at udvikle den rette holdning til jordiske ting, at forenkle det materielle behov og holde det under kontrol. Der tales tillige om, at medlemmerne skal være forvaltere af de goder, de har modtaget, og at de skal rense hjertet for begær efter ejendom og magt.

Fattigdom er noget, der går dybere end blot at vende ryggen til materielle ting. Fattigdom er et middel, ikke et mål. For Frans betød absolut fattigdom absolut frigørelse, en frigørelse til at være disponibel for Gud.

Det er fattigdommens mål at gøre sig disponibel for Gud og mennesker. Man kan udmærket leve i yderste fattigdom og samtidig lukke af for andre, eller være så stolt af sin levevis, at man ikke kan bruges som redskab for noget som helst.

Sekularfranciskanerne skal være gode forvaltere af den rigdom, de har fået be-

Giotto: Frans gifter sig med "fru Fattigdom"

troet, hvad enten den består af: Materielle ting, penge, intelligens, kunstneriske evner, administrative evner eller evnen til at tale med mennesker. De skal forvalte deres ejendele, så den bliver til gavn for andre og til lovprisning af ham, som har betroet dem den.

Fattigdommen berører således viljen. Den har noget at gøre med, hvordan franciskaneren betragter sig selv - med evner, med arbejde og handlinger. Er motivationen for arbejdet og handlingerne den, at man søger andres anerkendelse, en position, indflydelse, magt over mennesker – så er man ikke fattig, selv om man lever nok så beskedent i materiel henseende.

Sekularordenens kald er et kald til et liv i verden, men et liv efter en bestemt livsstil. Det er i de senere år ofte blevet understreget af de brødre, der arbejder sammen med sekularordenen, at denne orden har en ganske særlig funktion indenfor den franciskanske familie – netop fordi dens medlemmer ofte er lægfolk.

Det hører med til livet i verden at have ejendele og ejendom, og det at besidde disse ting er således ikke i sig selv noget, der går imod det sekularfranciskanske kald. En sekularfranciskaner kan købe og sælge, bruge penge og investere dem, tage eller give renter. Det afgørende er, på hvilken måde man gør disse ting. Stræber man, i forretningslivet, i økonomien og i arbejdet, efter det fælles bedste, eller er

man kun motiveret af ønsket om at tilgodese egne interesser? Investerer man sin intelligens eller kreative evner efter, hvor megen ros og anerkendelse man kan erhverve sig, eller bruger man sine evner til at tjene andre? Og benytter man de midler, man har, til at virke for retfærdighed og værdighed for alle mennesker?

Jeg hørte om en franciskanerbroder, der skulle have sagt følgende til nogle sekularfranciskanere, da talen faldt på forskellen mellem brødrene og 3. orden: ”Jeg betragter det som meget vanskeligere at være sekularfranciskaner end at tilhøre 1. orden. Det hører med til jeres liv at have penge og ejendele, og I bliver hver dag stillet overfor beslutninger, som angår materielle ting. Vi brødre er beskyttet mod disse vanskelige beslutninger én gang for alle. Jeg har stor respekt for jer sekularfranciskanere, der altid må stride denne strid.”

Kristi person er vores eneste vej til Gud. På denne vej har han givet os en fantastisk vejviser i personen Frans fra byen Assisi. Frans tolker Jesu udfordring til os med en friskhed og en livskraft, som har et greb om os, og som er stærkere end nogen anden tolkning – også selv om vi ikke lever op til hans fattigdomsideal.

Vi er mange, der er grebet af Frans' vision!

Gert Ryom-Hansen

respekt for Moder Jord og i samklang med Guds skabninger – med ALLE Guds skabninger. For vi må aldrig glemme det sociale aspekt. Vi skal i alle samtaler om miljøet integrere retfærdighed, vi skal både lytte til jordens skrig og til de fattiges skrig. Gud har skabt jorden til os alle sammen, til rig og fattig. Der er ingen, der har mere ret til jorden end andre. Vi opfører os desværre bare sådan.

Hvis vi har brug for yderligere inspiration, så kan vi læse Biblen. For den opfordrer os også til at beskytte og passe på jorden og på hinanden.

Laudato si' er oversat til dansk (fra engelsk, det skæmmes oversættelsen visse steder) og kan købes som bog. Den ligger også gratis på nettet på bl.a. italiensk, tysk og engelsk. Du kan også finde et resumé og en delvis oversættelse til dansk på nettet.

Ingen efterårsrejse 2020

De senere år har deltagelsen været lavere på efterårsrejsen end på forårsrejsen. Vi havde en god efterårsrejse i år, men der var kun 14 deltagere inkl. rejselederne.

Vores rejser er jo planlagt til ca. 25 deltagere, og hvis det er meget under dette, så er der to muligheder: at rejsen giver et stort underskud eller at den kommer til koste væsentligt mere end vi er vant til.

Derfor bliver der ingen efterårsrejse i 2020, men vi prøver igen i 2021 og så regner vi med, at alle de, som er skuffede over ikke at kunne komme afsted i 2020, melder sig.

Så vil bestyrelsen til gengæld prøve at få arrangeret en spændende endagstur i efteråret 2020. Det har vi jo haft gode erfaringer med.

os, som om Jorden er vores ejendom, nærmest som om vi selv har skabt den, og som om vi har ret til at behandle den efter vores eget forgodtbefindende. Vi glemmer, at vi har et ansvar for at passe på vores fælles hjem, på Guds skaberværk.

Problemstillinger, vi kender alt for godt

Pave Frans tager fat i mange af de problemstillinger, vi kender så godt: forurening, affald, forbrugerisme.

Et afsnit er dedikeret til klimaforandringerne. Man kan mærke den direkte linje til den hellige Frans, når pave Frans påpeger, hvordan de klimaforandringer, der især påføres jorden af den vestlige verden, påvirker især verdens fattigste.

Han skriver:

”Der er desværre en generel ligegyldighed over for den lidelse, der findes mange steder i verden i dag. Vi reagerer ikke over for de tragedier, vore brødre og søstre lever med. Det er et tegn på, at vi har mistet den ansvarsfølelse over for vores medmennesker, som ethvert civilsamfund bygger på.”

Vi er nødt til at indse, at klimaforandringerne primært går ud over jordens fattigste. Det er dem, der må flygte fra deres hjem. De har ingen steder at flygte hen, for ingen andre samfund vil tage imod dem.

Tabet af biodiversitet

Et andet emne, pave Frans tager op, er tabet af biodiversitet. Hver dag uddør dyr og planter, fordi vi udnytter jordens ressourcer til økonomiske formål, og vi vil have øjeblikkelige (læs: økonomiske) resultater. Vi ser udelukkende dyr og planter som ressourcer, vi kan udnytte – men vi glemmer, at de har en værdi i sig selv, en værdi fordi de er del af Guds skaberværk.

Pave Frans er meget klar i mælet, når han siger, at vi ikke har ret til at udslette dyrearter og ødelægge naturområder i det økonomiske fremskridts navn. Han går så langt som til at anklage os for at tro, at når vi har udslettet et stykke skønt natur, så kan vi da erstatte det med noget andet smukt, vi selv har skabt. Men det ved vi jo godt allesammen, at det kan vi ikke.

Med til biodiversitet hører dyrene. Pave Frans peger på det hykleriske i, at vi her i den rige del af verden går meget op i eksotiske dyrs velfærd. Vi engagerer os i elefanter og tigres vilkår. Men samtidig er vi blinde for, at vores egne dyr bliver opdrættet med økonomisk vinding for øje og under uværdige forhold. Pave Frans lægger ikke fingrene imellem, når han beskriver vores opdrætsmetoder.

Hvad skal vi så gøre?

Pave Frans beder os om at få ’en økologisk tilgang’ til vores liv. Vi skal leve i

Luther og pengene

Af Gunnar Bach Pedersen

Dette blad indeholder en artikel om, hvordan Frans’ fattigdomsideal inspirerer lægfranciskanere i dag. Det får mig til at kigge lidt på, hvordan Luther så på det med fattigdom og ejendom.

Vi er jo en økumenisk kreds, og derfor er det vigtigt, at vores forskellige traditioner kommer i dialog med hinanden.

Luther så ikke positivt på fattigdom. Den selvvalgte fattigdom, som han selv kendte den fra sin klostertid, betragtede han som en misforstået vej til at erhverve fortjeneste i Guds øjne. Og når det drejede sig om tiggerordnerne, så fandt han, at de dermed svigtede deres næste, idet de levede på nas i stedet for at udføre et arbejde, hvis

frugter kunne ernære en familie og frembringe ting, som var til gavn for næsten.

Luther så heller ikke positivt på rigdom. Han brugte hårde ord om den begærlighed, som han så omkring sig, hvor mennesker udnyttede andre for selv at kunne leve i overflod. Hvis et menneske havde store ressourcer, så skulle det af Guds ord lære, at det ikke var et personligt privilegium, men et middel til at kunne tjene næsten. Der var naturligt nok forskel på, hvad en fyrste havde af rigdom og magt, og hvad mennesker i al almindelighed havde. Men fyrsten burde til enhver tid erkende, at rigdommen havde til formål, at han kunne udføre sin gerning og skabe tryghed og retfærdighed for undersåttene.

Det er en almindelig misforståelse af Luther og hans såkaldte toregimentslære, at det med Gud og den kristne forkyndelse ikke har noget at gøre med, hvordan vi indretter os med hinanden i denne verden. Religion er en privat sag, og skal holdes ude af det offentlige rum. Sådan tolker mange politikere Luther i dag. Men det er en fejltagelse. Den kristne forkyndelse handler ikke kun om forholdet til Gud, men også om, hvordan vi skal leve med ansvar for hinanden.

Luther som munk

Frans var tilbøjelig til at mene, at fattigdom – den frivillige fattigdom - var for tjenstfuld overfor Gud. Luther mente, at den påtvungne fattigdom var en konsekvens af, at mennesker med større ressourcer manglede lydighed overfor Gud og overfor buddet om at elske næsten. Den udsprang af vores syndige grådighed og egoisme. For Luther skulle der være en balance mellem vores egeninteresse og tjenesten for næsten. Luthers klassiske eksempel er, at en når en skomager laver sko, så er det til fordel for ham selv, det giver dagligt brød til ham og hans familie; men det er også en tjeneste for næsten, som kan få sko på fødderne. Men det var vigtigt at finde den rigtige balance – skoene skulle koste, så han kunne forsørge sin familie, men prisen skulle også være sådan, at han ikke udbyttede dem, som skulle købe skoene. Målestokken for den rimelige pris var fadervors ord om ”det daglige brød” – det var det, der var rimeligt at opnå, men ikke at skrabes rigdom til sig.

Luther var ganske kritisk overfor det med penge. Måske ikke så radikalt som Frans. Men det var helt klart, at han kun så dem som en praktisk måde til at udveksle varer på. De erhverv, han satte højest, var dem som producerede noget nyttigt for mennesker, det var landbrug og håndværk. Handel, som kun udvekslede det, som andre havde lavet, var kun accepteret som noget, der desværre var nødvendigt.

Men det, som han ikke kunne forlige sig med, var når pengene kom i centrum. Han kunne ikke acceptere, at man udlånte penge mod renter. Nutidens kviklån ville han betragte som den største vederstyggelighed. Og det, som han så som det allermest forkastelige, var den nye kapitalisme, de nye handelskompagnier, monopolforetagender, som opstod på den tid. For der drejede det sig kun om profit. Og Luther så som en svigt af ansvarligheden, at der ikke var en leder, som man kunne forkynde Guds lov for, at formålet var at tjene næsten. Der var blot et udefinerbar antal af investorer, som kun tænkte på, hvad de fik ud af det. Og det var for Luther den rene ugudelighed.

Luther oplevede klostervæsenets optagethed af fattigdom som en fordrejet måde at ville tjene Gud på, at ville give afkald på noget her for at få det hundredfold tilbage i Himlen. For ham drejede forholdet til ejendom sig om forholdet til næsten. Det vi ejer er betroet gods og et middel til at tjene medmennesket.

Det er muligt, at Luther med sin erfaring af klosterlivet havde ret i sin vurdering i sin samtid. Men når vi læser artiklen om lægfranciskanernes tolkning af Frans fattigdomsideal i dag, så er der vel i virkeligheden ikke den store forskel: ”De skal forvalte deres ejendele, så den bliver til gavn for andre og til lovprisning af ham, som har betroet dem den.”

Paven og klimakrisen

Af Susanne Gram Larsen

Laudato si’ – hvordan vi passer på vores fælles hjem. En klimadebatbog, vi ikke kan komme udenom.

*Pave Frans giver os ikke bare stof til eftertanke. I encyklikaen **Laudato si’ (Lovet være du)** giver han os en velfortjent opsang.*

Der er vel ikke noget emne, der i øjeblikket optager magthavere og menigmand mere end klima og klimaforandringer, og det kan være svært at vælge, hvilke tekster man skal læse for at skaffe sig viden. For os, der er interesseret i Frans af Assisi og har ham som ’følgesvend’ i hverdagslivet, er valget dog nemt. Vi skal læse Pave Frans’ encyklika eller hyrdebrev fra 2015, Det er et vægtigt og værdigt bidrag i klimadebatten.

Encyklikaens titel *Laudato Si’* (Lovet være du) er taget direkte fra Solsangen,

som den hellige Frans af Assisi skrev et par år, før han døde. Og hele encyklikaen indledes med et

citater fra Solsangen:

Lovet være Du, Herre, for vor søster Moder Jord som bærer os og leder os og frembringer alle slags frugter og farvede blomster og urter

Fra starten knytter pave Frans således an til den hellige Frans, og han slår tonen an fra første side: Han skælder os ud over den måde, vi behandler vores søn, nemlig Moder Jord. Vi er uansvarlige og misbruger jorden. Vi opfører

